

laatste moment. De speciale ophaalploegen die bij de tweede fase van de Jodendeportaties ingeschakeld zouden worden, zouden precies weten waar zij aan toe waren: zolang een bepaald stempel geldig was, mocht de houder niet gedeporteerd worden.

Het lag voor de hand dat de medewerkers van de Joodse Raad en allen die, naar het oordeel van de raad, 'voor het gemeenschapsleven der Nederlandse Joden onmisbaar' waren, óók zulk een stempel zouden ontvangen. Dat zou, van de bezetter uit gezien, grote voordelen bieden: bij hun vertwijfeld pogen, zulk een stempel te verkrijgen, zouden de Joden hun agressiviteit op elkaar richten, niet op de bezetter, en de bezetter mocht verwachten dat allen die een Joodse Raad-stempel zouden ontvangen, er toe zouden bijdragen dat die raad hem belangrijke diensten zou blijven bewijzen. Nadelen zag de bezetter niet: uitstel, altijd tijdelijk, van de deportatie van enkele tienduizenden paste in zijn opzet; hij kon tenslotte bezwaarlijk honderdveertigduizend Joden tegelijk deporteren.